

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

## Haber-Yorum

### **Türkmenistan Doğalgazının Türkiye Üzerinden Avrupa'ya Taşınması**

#### **Haber:**

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 14 Aralık 2022 tarihinde Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ve Türkmenistan Devlet Başkanı Serdar Berdimuhammedov ile Türkmenistan'ın Avaza bölgesinde düzenlenen "Türkiye-Azerbaycan-Türkmenistan Devlet Başkanları 1. Zirvesi'nde" bir araya geldi. Türkmenistan gazının Türkiye ve Avrupa'ya ulaştırılması için üç ülke arasında "Enerji Alanında İşbirliğinin Geliştirilmesine Dair Mutabakat Zaptı" imzalandı. (Ajanslar)

#### **Yorum:**

Türk Devletleri Teşkilatı'nın gözlemci üyesi statüsünde bulunan Türkmenistan, dünyanın önemli gaz tedarikçileri arasında yer alıyor. Türkmenistan'ın yaklaşık 13,6 trilyon metreküplük ispatlanmış gaz rezervi bulunuyor.

Türkmenistan, 2021'de 79,3 milyar metreküp gaz üretirken, bu gazın 36,7 milyar metreküpünü kendi kullandı. Ülke, Çin'e 31,5 milyar metreküp, Rusya'ya ise 10,5 milyar metreküp gaz ihraç etti. Ülke ayrıca İran'a da gaz ihraç ediyor.

Türkiye, Azerbaycan ve Türkmenistan arasında imzalanan mutabakata göre Türkmen doğal gazının Hazar Denizi üzerinden boru hatları ile Güney Gaz koridoruna bağlanarak Avrupa'ya taşınması planlanıyor.

Güney Gaz Koridorunun amacı, Hazar Denizindeki gaz kaynaklarının Avrupa'daki pazarlara ulaştırılması yoluyla Avrupa enerji arzının artırılması ve çeşitlendirilmesidir. Güney Gaz Koridoru Güney Kafkasya Boru Hattı, Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı ve Trans-Adriyatik Boru Hattından oluşmaktadır. Azerbaycan'ın Hazar Denizindeki Şah Deniz sahasından çıkarılan doğal gazın Azerbaycan, Tiflis, Türkiye ve Yunanistan üzerinden İtalya'ya ulaştırılması amaçlanmaktadır.

Halihazırda Türkiye'de Rusya'dan gaz taşıyan Mavi Akım ve Türk Akım doğal gaz boru hatları, İran doğal gaz boru hattı, Azerbaycan'dan gaz taşıyan Trans Anadolu doğal gaz boru hatları mevcuttur. Ayrıca Türkmenistan doğal gazı ile "İsrail'in Akdeniz'de bulunan Leviathan sahasında bulunan doğal gazın da Türkiye üzerinden Avrupa'ya taşınması gündemdedir.

Özellikle Rusya Ukrayna savaşında Amerika ve Avrupa'nın Rusya'ya karşı aldığı yaptırım kararlarından sonra Avrupa'da ciddi bir enerji krizi ortaya çıkmış ve henüz çözülememiştir.

Amerika Rusya-Ukrayna savaşı ile Rusya'yı zayıflatmak, Rusya'nın devletlerarası sahadaki pozisyonunu düşürmek ve Rusya-Çin ilişkilerine zarar vermek, güvenlik yönünden kendisine bağlı olan Avrupa'yı enerji yönünden de kendine bağlayarak Avrupa'nın bağımlılığını arttırmayı hedeflemiştir.

Bu çerçevede Amerika Avrupa'nın ihtiyacı olan doğalgazı Türkiye üzerinden temin ederek Avrupa'ya karşı Türkiye'yi bir enerji üssüne dönüştürmek istemiştir.

Rusya Ekonomik anlamda Ukrayna savaşı ile uğradığı kayıpları telafi edebilmek için Avrupa'ya Türkiye üzerinden gaz satmayı gündeme getirmiş, hatta Türkiye'yi enerji konusunda fiyat belirleyen bir doğalgaz merkezi yapmak istediklerini açıklamıştır.

Sonuç olarak Amerika Rusya'nın Avrupa'ya direkt olarak doğalgaz tedarikini engellemiş, Avrupa'da bir enerji krizinin oluşmasına neden olmuş, Avrupa'nın gaz ihtiyacını temin etmek ve bu konuda bağımlılık oluşturmak için Türkiye'ye alan açmıştır.

Ukrayna savaşı ile engellediği Rus doğal gazı ile birlikte Azerbaycan ve Türkmenistan doğalgazları ile Avrupa'yı enerji yönünden Türkiye üzerinden kendine bağlamak istemiş, deyim yerindeyse bir taşla birçok kuş vurmuştur.

Ayrıca Amerika Türkiye'nin Türk Devletleri Teşkilatı üzerindeki etkisini arttırarak Türk Devletleri Teşkilatı üzerindeki Rusya nüfuzunu azaltmayı ve kendi nüfuzunu arttırmayı, böylece Azerbaycan, Türkmenistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Kazakistan'ın bulunduğu Güney Kafkasya ve Orta Asya'da kendi nüfuzunu arttırmayı da hedeflemektedir.

Türkiye Azerbaycan, Türkmenistan doğal gaz mutabakatı bu çerçevede değerlendirilmelidir.

**Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan**

**Remzi Özer**